

আয়কৰ আয়ুক্ত, বোম্বাই

বনাম

এছ.কে.এফ. বল বিয়েৰিং কো. লিমিটেড

(এছ.কে. দাস, এম. হিদায়াতুল্লাহ আৰু জে.চি. শ্বাহ, জে.জে)

আয়কৰ- মূলধনৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰা অভিকৰ্তা- সামগ্ৰীৰ মূল্য পুনৰুদ্ধাৰৰ আগতে আৰু পিছত মূলধনলৈ প্ৰেৰণ কৰা বিক্ৰী ৰপ্তানি- লাভ- অভিকৰ্তাৰ দ্বাৰা মূল্য পুনৰুদ্ধাৰৰ আগতে কৰা প্ৰেৰণ অন্তৰ্ভুক্ত থাকিব নে নাই- ভাৰতীয় আয়কৰ আইন, ১৯২২ (১৯২২ চনৰ II), ধাৰা ৪(1)(a)।

বল বিয়েৰিং সঁজুলি নিৰ্মাণ কৰা এটা চুইডিছ কোম্পানীয়ে ভাৰতীয় কোম্পানী আইন, ১৯১৩-ৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰা উত্তৰদাতা এছ.কে.এফ. বল বিয়েৰিং কোম্পানী লিমিটেডৰ সৈতে এক চুক্তি তৈয়াৰ কৰে, যি পিছৰটোক ভাৰতত ইয়াৰ একমাত্ৰ বিক্ৰী অভিকৰ্তা হিচাপে নিযুক্ত কৰে। চুক্তিৰ প্ৰাসংগিক অংশ এনেদৰে চলিছিল:-

"দফা ২৩ :- এজেন্টে প্ৰতিমাহে বিক্ৰী হোৱা উক্ত সামগ্ৰীসমূহৰ মুঠ বিক্ৰী মূল্য এছ.কে.এফলৈ পৰিশোধ কৰিব লাগিব, যিটো আয়োগৰ ওপৰত চুক্তিবদ্ধ হৈছে আৰু যি আমদানি ব্যয় পৰিশোধ কৰা হৈছে, কৰ্তনৰ পিছত। ছুইডেনত বিক্ৰী প্ৰভাৱিত হোৱা মাহৰ শেষ দিনৰ পিছত অন্ততঃ ত্ৰিশ দিনৰ পিছত ধন পৰিশোধ কৰিব লাগিব।"

দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধৰ সময়ত ছুইডেনৰ কোম্পানীটোৰ সম্পত্তি আৰু ব্যৱসায়ৰ দায়িত্ব ল'বলৈ পানামা গণৰাজ্যত পেনৰোপ কৰ্প'ৰেশ্যন নামেৰে জনাজাত এটা নিগম গঠন কৰা হয় আৰু উক্ত পেনৰোপ কৰ্প'ৰেশ্যনে পাছলৈ নিজৰ সম্পত্তি আৰু ব্যৱসায় ছুইডিছ কোম্পানীলৈ প্ৰেৰণ কৰে। তাৰ পিছত উত্তৰদাতা কোম্পানীয়ে ভাৰতত তেওঁলোকৰ দ্বাৰা নিৰ্মিত বিদেশী নিগমৰ সামগ্ৰীৰ অভিকৰ্তা হিচাপে বিক্ৰী কৰে, আৰু বেছিভাগ বিক্ৰীত উত্তৰদাতা কোম্পানীয়ে সামগ্ৰী বিক্ৰী হোৱাৰ পিছত বিদেশী নিগমবোৰলৈ "বিক্ৰী মূল্য" প্ৰেৰণ কৰে কিন্তু বিক্ৰীৰ আগতে ক্ৰেতাৰ পৰা প্ৰাপ্ত ধন পুনৰুদ্ধাৰ কৰা হয়। কিছুমান ক্ষেত্ৰত সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰাৰ আগতেই প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল আৰু আন কিছুমান ক্ষেত্ৰত ক্ৰেতাৰ পৰা বিক্ৰীৰ উপাৰ্জন প্ৰাপ্ত হোৱাৰ পিছত প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল। আয়কৰ বিষয়াই বিক্ৰীৰ পৰা প্ৰাপ্ত ধন পুনৰুদ্ধাৰ কৰাৰ আগতে কৰা প্ৰেৰণ আৰু বিক্ৰী ৰপ্তানিৰ পিছত কৰা প্ৰেৰণৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নকৰাকৈ উত্তৰদাতা কোম্পানীয়ে প্ৰাপ্ত কৰা মূল্যত অন্তৰ্ভুক্ত লাভৰ ওপৰত কৰ পৰিশোধকৰাৰ বাবে ভাৰতীয় আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৪ (1)(a)ৰ অধীনত বিদেশী নিগমসমূহ মূল্যায়ন কৰিছিল। এই আদেশটো উচ্চ আয়কৰ কৰ্তৃপক্ষই নিশ্চিত কৰিছিল। উত্তৰদাতা কোম্পানীটোৰ অনুৰোধত কৰা এটা প্ৰসংগৰ ভিত্তিত উচ্চ

ন্যায়ালায়ে এই সিদ্ধান্তত উপনীত হয় যে হিচাপৰ বছৰবোৰত বিদেশী নিগমসমূহৰ কৰযোগ্য অঞ্চলসমূহত ব্যৱসায়িক সংযোগ আছিল আৰু প্ৰতিবাদী কোম্পানীয়ে আৰু উত্তৰদাতা কোম্পানীয়ে কেৱল বিক্ৰী ৰপ্তানি পুনৰুদ্ধাৰ কৰাৰ পিছত কৰা প্ৰেৰণৰ সন্দৰ্ভত তেওঁলোকৰ হৈ কৰ পৰিশোধ কৰিবলৈ দায়বদ্ধ আছিল। বিশেষ ছুটিৰ দ্বাৰা আয়কৰ আয়ুক্তৰ আবেদনত,

ধৰি ৰাখিছিল যে ধাৰা ৪ (i)(a)ৰ অধীনত আয়-কৰ পৰিশোধ কৰাৰ দায়বদ্ধতা উপাৰ্জন প্ৰাপ্ত কৰাৰ ওপৰত উদ্ভৱ হৈছিল আৰু কৰযোগ্য এলেকাত উপাৰ্জন প্ৰাপ্ত হৈছিল নেকি সেই প্ৰশ্নটো মূল্য প্ৰাপ্ত কৰা স্থানৰ দ্বাৰা নিৰ্ধাৰণ কৰা হৈছিল।

মূল্য প্ৰাপ্ত কৰাৰ আগতে বা পিছত প্ৰেৰণ কৰা হ'লেও সকলো সামগ্ৰীৰ বিক্ৰীৰ সন্দৰ্ভত কৰযোগ্য এলেকাত বিদেশী নিগমৰ হৈ উত্তৰদাতা কোম্পানীয়ে লাভ প্ৰাপ্ত কৰিছিল।

দেৱানী আপীল অধিকাৰক্ষেত্ৰ : ১৯৫৮ চনৰ দেৱানী আপীল নং ৯।

১৯৫৪ চনৰ আয়কৰ প্ৰসংগ নং ৫০/X-ত পূৰ্বৰ বম্বে উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ ১৯৫৫ চনৰ ২৪ ফেব্ৰুৱাৰী তাৰিখৰ ৰায় আৰু আদেশৰ পৰা বিশেষ ছুটিৰ দ্বাৰা আপীল কৰা।

কে.এন. ৰাজাগোপাল সাস্ত্ৰী আৰু ডি. গুপ্তা, আপীলকাৰীৰ বাবে।

উত্তৰদাতাৰ বাবে আৰ.জে. কোলাহ, এছ.এন. এণ্ডলী, জে.বি. দাদাচাজ্জি, ৰামেশ্বৰ নাথ আৰু পি.এল. ভোহৰা।

১৯৬০. আগষ্ট ১০। আদালতৰ ৰায় টো ইয়াৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰা হৈছিল-

শ্বাহ, জে.- গোথেনবাৰ্গৰ আষ্টিয়েবোলাগেট স্বেস্কা কুলাকেৰফাৰিকেন হৈছে চুইডেনৰ আইনৰ অধীনত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা এটা কোম্পানী, আৰু বল বিয়েৰিং সঁজুলি নিৰ্মাণত নিয়োজিত। এছ.কে.এফ. বল বিয়েৰিং কো. লিমিটেড, হৈছে ভাৰতীয় কোম্পানী আইন, ১৯১৩-ৰ অধীনত পঞ্জীয়ন কৰা এটা কোম্পানী, যাক ইয়াৰ পিছত "এছ.কে.এফ." বুলি কোৱা হ'ব। ১ জানুৱাৰী, ১৯৩৯ তাৰিখৰ এক চুক্তিৰ দ্বাৰা, এছ.কে.এফ.-ক চুইডিছ কোম্পানীয়ে ভাৰতত ইয়াৰ একমাত্ৰ বিক্ৰী অভিকৰ্তা হিচাপে নিযুক্ত কৰিছিল। দ্বিতীয় বিশ্বযুদ্ধত শত্ৰুতা আৰম্ভ হোৱাৰ বাবে ১৯৪০ চনত পানামা গণৰাজ্যত পেনৰোপ কৰ্প'ৰেশ্যন নামেৰে জনাজাত এটা নিগম গঠন কৰা হয়, যাতে যুদ্ধকালীন ব্যৱস্থা হিচাপে সেই চুইডেনৰ কোম্পানীটোৰ সম্পত্তি আৰু ব্যৱসায়ৰ দায়িত্ব লোৱা হয়। ১৯৪৭ চনৰ ১ জুলাইৰ পৰা কাৰ্যকৰী হোৱাকৈ পেনৰ'প কৰ্প'ৰেশ্যনে এই সম্পত্তি আৰু ব্যৱসায় চুইডেনৰ কোম্পানীটোলৈ প্ৰেৰণ কৰে। ১৯৪৭, ১৯৪৮, ১৯৪৯ আৰু ১৯৫০ চনত এছ.কে.এফ. চুইডিছ আৰু পানামিয়াৰ কোম্পানীসমূহৰ অভিকৰ্তা হিচাপে ভাৰতত বিক্ৰী কৰা হয়- যিবোৰক ইয়াৰ পিছত সামূহিকভাৱে তেওঁলোকে নিৰ্মাণ কৰা সামগ্ৰীসমূহক "বিদেশী নিগম" বুলি কোৱা হ'ব। এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা সামান্য পৰিমাণৰ সামগ্ৰী ক্ৰয় কৰা হৈছিল আৰু ভাৰতত ইয়াৰ দ্বাৰা বিক্ৰী কৰা হৈছিল, কিন্তু সেই সামগ্ৰী বিক্ৰী সন্দৰ্ভত আয়কৰ পৰিশোধ কৰাৰ দায়বদ্ধতাৰ বিষয়ে এই আবেদনত কোনো প্ৰশ্ন উত্থাপিত নহয় আৰু সেই বিক্ৰীবোৰৰ সন্দৰ্ভত ইয়াত কোনো প্ৰসংগ উল্লেখ কৰা হোৱা নাই। ভাৰতীয় আয়কৰ আইন, ১৯২২ৰ ৪৩ নং ধাৰাত তেওঁৰ ওপৰত নিহিত ক্ষমতা প্ৰয়োগ কৰি বম্বেৰ কোম্পানী চক্ৰ II(৩)ৰ আয়কৰ বিষয়াই ১৯৪৮-৪৯ চনৰ মূল্যায়ন বৰ্ষৰ বাবে বিদেশী নিগমসমূহৰ বিধিগত অভিকৰ্তা হিচাপে এছ.কে.এফ.-ক নিযুক্তি দি, আৰু চুইডেনৰ কোম্পানীটোৰ ১৯৪৯-৫০, ১৯৫০-৫১ আৰু ১৯৫১-৫২ চনৰ মূল্যায়ন বৰ্ষৰ বাবে এছ.কে.এফ.-য়ে বিদেশী নিগমসমূহৰ হৈ কৰযোগ্য ভূখণ্ডত এই বছৰবোৰৰ আয়ৰ প্ৰবিৱৰণ দাখিল কৰিছিল।

১৯৩৯ চনৰ ১ জানুৱাৰীত হোৱা চুক্তিৰ ১৩, ২২ আৰু ২৩ নং দফাত এছ.কে.এফ. আৰু চুইডিছ কোম্পানীৰ মাজত যিবোৰ এই আবেদনৰ উদ্দেশ্যৰ বাবে প্ৰাসংগিক হয় সেইবোৰ নিম্নলিখিত ধৰণৰ :-

দফা ১৩ :- অভিকৰ্তাই প্ৰতি মাহৰ দশম দিনৰ আগতে পূৰ্বৰ মাহৰ ভিতৰত তেওঁ বা তেওঁৰ উপ-অভিকৰ্তাসকলে বিক্ৰী কৰা উক্ত সামগ্ৰীসমূহৰ সত্য আৰু তথ্যযুক্ত বিবৃতি দিব লাগিব। এই বিবৃতিটো এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা প্ৰদান কৰিব লগা নিৰ্দেশনা অনুসৰি প্ৰস্তুত কৰিব লাগিব আৰু ইয়াত সেই পক্ষবোৰৰ নাম আৰু ঠিকনা থাকিব যাক উক্ত সামগ্ৰীবোৰ যোগান ধৰা হৈছে, সামগ্ৰীবোৰৰ বিৱৰণ আৰু সেইবোৰ বিক্ৰী কৰা মূল্যৰ সৈতে।

দফা ২২ :- অভিকৰ্তাই উক্ত সামগ্ৰীসমূহ নগদ ধন বা আকলনত বিক্ৰী কৰিব লাগিব। এছ.কে.এফ.-এ ইয়াৰ দ্বাৰা অভিকৰ্তাক ঋণত বিক্ৰী কৰাৰ অনুমতি প্ৰদান কৰা স্বত্বেও, অভিকৰ্তাই উক্ত সামগ্ৰীৰ ক্ৰেতাক দিয়া যিকোনো ঋণ অভিকৰ্তাই

তেওঁৰ নিজৰ খতিয়ানৰ বাবে আৰু তেওঁৰ নিজৰ দায়িত্বত দিয়া বুলি গণ্য কৰা হ'ব। যদি ক্ৰেতাই অভিকৰ্তাক বিবৃতি প্ৰদান কৰা আৰু আকলনত কৰা এনে বিক্ৰীৰ বাবে এছ.কে.এফ.-ক পৰিশোধ কৰাৰ তাৰিখৰ বাবে পৰিশোধ কৰা পৰিমাণ পৰিশোধ কৰা নাই, তথাপিও অভিকৰ্তাজনে এই চুক্তিত নিৰ্ধাৰিত চৰ্তাৱলী আৰু নিয়মাৱলী অনুসৰি এছ.কে.এফ.-ক পৰিশোধ প্ৰভাৱিত কৰিবলৈ দায়বদ্ধ হ'ব।

দফা ২৩ :- অভিকৰ্তাজনে প্ৰতি মাহে বিক্ৰী কৰা উক্ত সামগ্ৰীৰ মুঠ বিক্ৰী মূল্য এছ.কে.এফ.-ক পৰিশোধ কৰিব, চুক্তিবদ্ধ হোৱা কমিচন (চিএফ. ২০) আৰু পৰিশোধ কৰা আমদানি খৰচ (চিএফ. ২১) কৰ্তনৰ পিছত। চুইডেনত ত্ৰিশ দিনত পৰিশোধ কৰা হ'ব, শেহতীয়াকৈ, মাহটোৰ অন্তিম দিনটোৰ পিছত য'ত বিক্ৰী প্ৰভাৱিত হৈছে।

আয়কৰ আপীল ন্যায়াধিকৰণে বিচাৰি পাইছে যে মুঠ বিক্ৰীৰ খতিয়ান প্ৰদান কৰাৰ বাবে আৰু লগতে চুক্তিৰ দফা ১৩-ৰ চৰ্তাৱলী অনুসৰি পৰিশোধ কৰাৰ বাবে, এছ.কে.এফ.-এ প্ৰাসঙ্গিক ম্যাদৰ বাবে "সামগ্ৰীৰ ওপৰত প্ৰাপ্ত" সামগ্ৰীৰ সন্দৰ্ভত বিদেশী নিগমৰ নামত চলিত খতিয়ান এটা বজাই ৰাখিছে। যেতিয়া এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰা হৈছিল, মূলধনৰ খতিয়ানত মূল্য জমা কৰা হৈছিল আৰু যিসকল ক্ৰেতাক আকলনত সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰা হৈছিল তেওঁলোকৰ খতিয়ানত বিকলন কৰা হৈছিল। বিক্ৰীৰ বেছিভাগ ক্ষেত্ৰত, কমিছন কৰ্তন কৰাৰ পিছত "বিক্ৰী মূল্য" প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল ক্ৰেতাসকলক সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰাৰ পিছত কিন্তু বিক্ৰীৰ উপাৰ্জন পুনৰুদ্ধাৰ কৰাৰ আগতে। কেইটামান ক্ষেত্ৰত, সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰাৰ আগতেই প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল, আৰু বাকীবোৰত, ক্ৰেতাৰ পৰা বিক্ৰীৰ উপাৰ্জন প্ৰাপ্ত কৰাৰ পিছত প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল।

আয়কৰ বিষয়াই ভাৰতীয় আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৪(১)(a)ৰ অধীনত বিদেশী নিগমবোৰক এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা প্ৰাপ্ত মূল্যত "সামগ্ৰীৰ ওপৰত প্ৰাপ্ত" সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰি উপলব্ধি কৰা মূল্যত কৰ পৰিশোধ কৰাৰ বাবে মূল্যাঙ্কন কৰিছিল বিক্ৰীৰ মাজত কোনো পাৰ্থক্য নকৰাকৈ যাৰ সন্দৰ্ভত বিক্ৰীৰ উপাৰ্জন পুনৰুদ্ধাৰ কৰাৰ পিছত প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল আৰু বিক্ৰী যাৰ সন্দৰ্ভত বিক্ৰীৰ পৰিমাণ পুনৰুদ্ধাৰ কৰাৰ আগতে প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল। আয়কৰ বিষয়াই প্ৰদান কৰা আদেশটো আপীল সহকাৰী আয়ুক্ত আৰু লগতে আয়কৰ আপীল ন্যায়াধিকৰণে নিশ্চিত কৰিছিল। এছ.কে.এফ.-ৰ অনুৰোধত ভাৰতীয় আয়কৰ আইন, ১৯২২ৰ ৬৬(১) ধাৰাত তলত উল্লেখ কৰা প্ৰশ্নসমূহ বোম্বাইৰ উচ্চ ন্যায়ালয়লৈ প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল:

(১) হিচাপৰ বছৰবোৰত কৰযোগ্য ভূখণ্ডত পেনৰ'প কৰ্প'ৰেশ্যন আৰু অনাবাসী কোম্পানীটোৰ ব্যৱসায়িক সংযোগ আছিল বুলি ন্যায়াধিকৰণে ৰায় দিব পাৰিলেহেঁতেননে ?

(২) চালান সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত পেনৰ'প কৰ্প'ৰেশ্যন আৰু অনাবাসী কোম্পানীটোৰ লাভ তেওঁলোকৰ হৈ কৰযোগ্য ভূখণ্ডত লাভ কৰা হৈছিল নেকি ?

উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ সন্মুখত প্ৰসংগৰ শুনানিত, কৰদাতাৰ পৰামৰ্শদাতাই স্বীকাৰ কৰিছিল যে এছ.কে.এফ. বিদেশী নিগমৰ পৰা "সামগ্ৰীৰ ওপৰত প্ৰাপ্ত" সামগ্ৰীৰ ক্ৰেতা নহয়, কিন্তু সামগ্ৰী বিক্ৰীৰ বাবে তেওঁলোকৰ অভিকৰ্তা আছিল, প্ৰথম প্ৰশ্নটোত ইতিবাচক উত্তৰ লিপিবদ্ধ কৰা হৈছিল। দ্বিতীয় প্ৰশ্নটোত, উচ্চ ন্যায়ালয়ে মত প্ৰকাশ কৰে যে যিহেতু বিক্ৰীৰ পৰা প্ৰাপ্ত কৰা ধন ক্ৰেতাৰ পৰা প্ৰাপ্ত কৰাৰ আগতে চুক্তিৰ দফা ২৩-ৰ চৰ্তাৱলী অনুসৰি এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা প্ৰেৰণ কৰা ধন কৰযোগ্য অঞ্চলৰ বাহিৰত বিদেশী নিগমবোৰে প্ৰাপ্ত কৰিছিল, বিদেশী নিগমসমূহৰ কৰযোগ্য উপাৰ্জন মূল্যাঙ্কন কৰাৰ ক্ষেত্ৰত ভাৰতীয় আয়-কৰ আইনৰ ধাৰা ৪(১)(a)ৰ অধীনত ইয়াক বিবেচনা কৰিব নোৱাৰি। উচ্চ ন্যায়ালয়ে পৰ্যবেক্ষণ কৰিলে যে এছ.কে.এফ. ধাৰা ৪(১)(a)ৰ অধীনত বিদেশী নিগমসমূহৰ হৈ কৰ পৰিশোধ কৰিবলৈ দায়বদ্ধ আছিল যদিহে কৰ কৰ্তৃপক্ষই প্ৰতিষ্ঠা কৰে যে বিদেশী নিগমসমূহে বিক্ৰীৰ ধন কৰযোগ্য ভূখণ্ডৰ ভিতৰত লাভ কৰিছে; যেতিয়া এছ.কে.এফ.-এ চুক্তিৰ দফা ২৩-ৰ অধীনত প্ৰেৰণ কৰিছিল তেতিয়া বিক্ৰীৰ ধন বিদেশী নিগমবোৰে প্ৰাপ্ত কৰিছিল, কিন্তু কিছু পৰিমাণে অসামঞ্জস্যপূৰ্ণভাৱে উচ্চ ন্যায়ালয়ে লক্ষ্য কৰিছিল যে এছ.কে.এফ. বিক্ৰীৰ উপাৰ্জন বাস্তৱায়িত হোৱাৰ আগতে, বিক্ৰী ৰপৰা প্ৰাপ্ত ধন নহয়, কিন্তু চুক্তিৰ ২৩ নং দফা অনুসৰি ইয়াৰ বাধ্যবাধকতা পালন কৰা হৈছিল; আৰু এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা ক্ৰেতাসকলৰ পৰা প্ৰেৰণৰ পিছত হোৱা সামগ্ৰীসমূহ বিদেশী নিগমসমূহৰ হৈ বিক্ৰীৰ পৰা পোৱা ধনৰ নাছিল বৰঞ্চ নিজৰ হৈ আৰু নিজৰ অধিকাৰত পোৱা ৰচিদ আছিল, আৰু বিদেশী নিগমসমূহলৈ প্ৰেৰণ কৰা পৰিমাণৰ পুনৰুদ্ধাৰত আছিল। উচ্চ ন্যায়ালয়ে সেই অনুসৰি

দ্বিতীয় প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ "কৰদাতা কোম্পানীৰ দ্বাৰা বিক্ৰী ৰপ্তানি প্ৰাপ্ত কৰাৰ পিছত প্ৰেৰণ কৰা পৰিমাণলৈকে" ইতিবাচক ভাৱে দিছিল।

আমি উচ্চ ন্যায়ালয়ৰ যুক্তি আৰু সমাপ্তিৰ সৈতে একমত হ'বলৈ অক্ষম। চুক্তিৰ চৰ্তাৱলীয়ে এইটো যথেষ্ট পৰিমাণে স্পষ্ট কৰে যে বিদেশী নিগমৰ পৰা "সামগ্ৰীৰ ওপৰত প্ৰাপ্ত" সামগ্ৰীবোৰ এছ.কে.এফ.-এ তেওঁলোকৰ বিক্ৰী অভিকৰ্তা হিচাপে প্ৰাপ্ত কৰিছিল, ক্ৰেতা হিচাপে নহয়। এইটো সঁচা যে সামগ্ৰীবোৰ এছ.কে.এফ.-এ নিজৰ নামত বিক্ৰী কৰিছিল, বিদেশী নিগমৰ নামত নহয়, কিন্তু সামগ্ৰীসমূহ তেতিয়াও বিদেশী নিগমৰ বাবে আৰু তেওঁলোকৰ হৈ বিক্ৰী কৰা হৈছিল আৰু বিক্ৰীৰ পৰা পোৱা ধন এছ.কে.এফ. নিজৰ হৈ নহয়, ইয়াৰ মূলধনৰ হৈ আৰু তেওঁলোকৰ হৈ গ্ৰহণ কৰা হৈছিল। চুক্তিৰ দফা ৯, ১২, ১৩, ১৪, ১৭, ১৮ আৰু ২০-এ স্পষ্টভাৱে দেখুৱায় যে এছ.কে.এফ.-এ প্ৰাপ্ত কৰা সামগ্ৰীবোৰ ক্ৰেতাসকলক বিক্ৰী নকৰালৈকে বিদেশী নিগমবোৰৰ সম্পত্তি হৈ আছিল। সামগ্ৰী বিক্ৰীৰ বাবে প্ৰাপ্ত মূল্যত, মালিকৰ লাভ সঁচাকৈয়ে অন্তৰ্ভুক্ত আছিল আৰু যদি কৰযোগ্য এলেকাত প্ৰাপ্ত কৰা হয় তেন্তে ভাৰতীয় আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৪(১)(a)ৰ অধীনত লাভৰ ওপৰত কৰ আৰোপ কৰিব লাগিব। এইটো বিতৰ্কিত নহয় যে চুক্তিৰ চৰ্তাৱলীৰ অধীনত প্ৰেৰণ কৰা ধনৰ ওপৰত কৰ আৰোপ কৰাৰ আগতে বিদেশী নিগমৰ অভিকৰ্তা হিচাপে কৰযোগ্য এলেকাত এছ.কে.এফ.-য়ে প্ৰাপ্ত কৰা বিক্ৰী ৰপৰা প্ৰাপ্ত কৰা ধনৰ ওপৰত কৰ আৰোপ কৰা হৈছিল। বিক্ৰী হোৱা সামগ্ৰীৰ মূল্য অনুভৱ কৰাৰ আগতে এছ.কে.এফ.-য়ে চুক্তিৰ চৰ্তাৱলীৰ অধীনত প্ৰেৰণ কৰা এক বাধ্যবাধকতা পালন কৰাৰ পৰিস্থিতিয়ে উপলব্ধিৰ প্ৰকৃতি সলনি কৰে নেকি? এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা কৰা প্ৰেৰণ কৰযোগ্য অঞ্চলৰ বাহিৰৰ সকলো বিক্ৰীৰ সন্দৰ্ভত বিদেশী নিগমবোৰত নিৰ্বিবাদে উপস্থিত হৈছিল। কিন্তু এছ.কে.এফ. সামগ্ৰী বিক্ৰী কৰাৰ বাবে, আৰু কৰযোগ্য এলেকাত মূল্য প্ৰাপ্ত কৰাৰ বাবে তেওঁলোকৰ অভিকৰ্তা আছিল। এছ.কে.এফ. আৰু বিদেশী নিগমবোৰৰ মাজৰ সম্পৰ্ক সলনি কৰা হোৱা নাছিল কিয়নো ক্ৰেতাসকলৰ পৰা প্ৰেৰণ কৰা মূল্য ৰূপায়িত কৰাৰ আগতে বিদেশী নিগমলৈ কৰা হৈছিল। প্ৰেৰণৰ আগতে বা পিছত এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা বিক্ৰী কৰা সামগ্ৰীৰ মূল্য বিদেশী নিগমৰ অভিকৰ্তা হিচাপে ৰূপায়িত কৰা হৈছিল। যদি মূল্য প্ৰাপ্ত হোৱাৰ আগতে বিক্ৰী এটাৰ সন্দৰ্ভত প্ৰেৰণ কৰা হৈছিল, এছ.কে.এফ. খতিয়ানটো মিলাবলৈ আৰু প্ৰাপ্তিৰ পৰা পৰিশোধ কৰা পৰিমাণৰ বাবে আকলন লোৱাৰ অধিকাৰী হৈছিল। মূল্য উপলব্ধি কৰাৰ আগতে বা পিছত কৰা প্ৰেৰণৰ অধীনত বিদেশী নিগমসমূহে যি পাইছিল সেয়া আছিল বিক্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত বিক্ৰীৰ ধন নহয়, বৰঞ্চ এছ.কে.এফ. চুক্তিখনৰ ২৩ নং দফা অনুসৰি ইয়াৰ দ্বাৰা স্পষ্টভাৱে গ্ৰহণ কৰা বাধ্যবাধকতাৰ অধীনত। এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা বিক্ৰী কৰা সামগ্ৰীৰ মূল্য সকলো ক্ষেত্ৰতে কৰযোগ্য এলেকাৰ ভিতৰত প্ৰাপ্ত কৰা হৈছিল; আৰু এছ.কে.এফ. হৈছে বিক্ৰীৰ অভিকৰ্তা, আৰু মূল্য প্ৰাপ্ত কৰাৰ বাবে, বিক্ৰী উপাৰ্জনত অন্তৰ্ভুক্ত উপাৰ্জন বিদেশী নিগমবোৰেও কৰযোগ্য এলেকাৰ ভিতৰত প্ৰাপ্ত কৰিব লাগিব বুলি গণ্য কৰিব লাগিব। ই হৈছে আয়ৰ ৰচিদ যিয়ে ভাৰতীয় আয়কৰ আইনৰ ধাৰা ৪(১)(a)ৰ অধীনত কৰ পৰিশোধৰ দায়বদ্ধতাৰ জন্ম দিয়ে :আৰু মূল্য প্ৰাপ্ত কৰা স্থানটো কৰযোগ্য অঞ্চলত উপাৰ্জন প্ৰাপ্ত হয় নে নহয় সেই প্ৰশ্নটোৰ নিৰ্ণায়ক।

বিক্ৰী কৰা সামগ্ৰীৰ মূল্য কেৱল তেতিয়াহে প্ৰাপ্ত কৰা হৈছিল যেতিয়া ক্ৰেতাই ইয়াক পৰিশোধ কৰিছিল আৰু আগতে নহয়, আৰু যেতিয়া এছ.কে.এফ.-এ মূল্য প্ৰাপ্ত কৰিছিল, উপাৰ্জন প্ৰাপ্ত হৈছিল। মূল্য প্ৰাপ্ত কৰাৰ আগতে এছ.কে.এফ.-ৰ দ্বাৰা বিদেশী নিগমলৈ প্ৰেৰণ কৰা ধনত উপাৰ্জন অন্তৰ্ভুক্ত নাছিল, কিয়নো প্ৰকৃততে মূল্য প্ৰাপ্ত নোহোৱালৈকে উপাৰ্জন কেতিয়াও প্ৰাপ্ত কৰা হোৱা নাছিল। আকৌ আমি এছ.কে.এফ.-ৰ পৰামৰ্শদাতাৰ যুক্তিৰ সৈতে একমত হ'বলৈ অক্ষম যে বিদেশী নিগম আৰু এছ.কে.এফ.-ৰ মাজত জামানতৰ চুক্তি আছিল আৰু প্ৰেৰণ কৰা ধনৰ পূৰ্বৰ দ্বাৰা প্ৰাপ্ত সামগ্ৰীৰ মূল্য প্ৰাপ্ত কৰাৰ সমান আছিল। এইটো দাবী কৰা নহয় যে ত্ৰিপক্ষিক চুক্তি আছিল আৰু বিদেশী নিগমবোৰে সামগ্ৰীবোৰ পোনপটীয়াকৈ ভাৰতৰ ক্ৰেতাসকলক বিক্ৰী কৰিছিল, এছ.কে.এফ.-য়ে সামগ্ৰীবোৰ বিক্ৰী কৰা ক্ৰেতাসকলৰ দ্বাৰা মূল্য পৰিশোধৰ নিশ্চয়তা দিছিল।

বিক্ৰী কৰা সামগ্ৰীৰ ক্ষেত্ৰত বিদেশী নিগমসমূহৰ বাবে আৰু তেওঁলোকৰ হৈ কৰযোগ্য ভূখণ্ডৰ ভিতৰত এছ.কে.এফ.-য়ে লাভ কৰা মূল্য, আমি ধৰি ৰাখিব নোৱাৰো যে যি মূল্যত অন্তৰ্ভুক্ত কৰা হৈছে সেই মূল্যপ্ৰাপ্তি প্ৰাপ্ত কৰা উপাৰ্জন হিচাপে ধাৰা

৪(১) (a)ৰ অধীনত কৰ লোৱাৰ বাবে দায়বদ্ধ নহয়, কেৱল এক স্বতন্ত্ৰ বাধ্যবাধকতাৰ অধীনত, এছ.কে.এফ.-এ মূল্য প্ৰাপ্ত কৰাৰ আগতে মূল্যৰ (কম কমিছন) সমান পৰিমাণ পৰিশোধ কৰিবলৈ নিজকে দায়বদ্ধ কৰি তুলিছে আৰু সেই বাধ্যবাধকতা পালন কৰিছে।

আমাৰ দ্বাৰা লোৱা দৃষ্টিভংগীত, দ্বিতীয় প্ৰশ্নটোৰ উত্তৰ সকলো সামগ্ৰীৰ বিক্ৰীৰ সন্দৰ্ভত ইতিবাচক ভাৱে দিয়া হ'ব য'ত কৰযোগ্য এলেকাত এছ.কে.এফ.-এ মূল্য প্ৰাপ্ত কৰিছে, আৰু মূল্য প্ৰাপ্ত কৰাৰ আগতে বা পিছত বিক্ৰী কৰা সামগ্ৰীৰ সন্দৰ্ভত প্ৰেৰণ কৰা হৈছে নে নাই সেয়া নিৰ্বিশেষে।

আবেদনটো সেই অনুসৰি সূচিত কৰা পৰিমাণলৈকে অনুমোদিত। আপীলকাৰীজন এই আদালতত তেওঁৰ ব্যয় আৰু উচ্চ ন্যায়ালয়ত প্ৰসংগৰ ব্যয়ৰ অধিকাৰী হ'ব।

আবেদন আংশিকভাৱে অনুমোদিত।

@ @ @ @ @ @ @ @ @ @